

[Bertel Dahlgaard.]

anden art af statsbeskyttelse, bør man med hensyn til statens funktioner gå et skridt videre og simpelthen socialisere produktionen og forhandlingen af medicin. Man siger, at privilegie- og beskyttelsessystemet i virkeligheden har gjort medicinfor- syningen moden til den fuldstændige sociali- sering. Vi ved, at denne tankegang er over- ordentlig udbredt i Norge og Sverige. I Sverige har der allerede foreligget en be- tænkning fra en kommission, der hoved- sagelig bygger sine forslag på socialiserings- tanken, og i Norge er der nu i sommer gennemført et statsligt medicinaldepot og oprettet et statsmonopol vedrørende om- sætningen af medicinalvarer.

Det radikale venstre er ikke tilhænger af en sådan socialisering. Vi mener, at der gennem privat drift i apotekervæsenets og medicinalfabrikernes virksomheder op- nås den for samfundet mest økonomiske lægemiddelforsyning i kraft af den enkelte driftsleders personlige interesse og per- sonlige økonomiske ansvar, selvfølgelig for- udsat, at der ikke gennem statsbeskyttelsen gives uberettigede monopolgevinster på sam- fundets og forbrugernes bekostning, og tillige at de afgifter, apotekerne skal betale for deres privilegium, pålægges efter sådanne regler, at de ikke modarbejder den enkelte apote- kers interesse i den mest økonomiske drift af apoteket.

Ved afvejningen af de modstridende inter- esser, der her foreligger, kan det ikke undre, at både apotekere og medicinalfabrikanter vil varetage egne interesser bedst muligt, og det er der, i hvert fald indenfor visse grænser, ikke noget at sige til. På den anden side hænder det sommetider, at man i varetagelsen af disse særinteresser vurderer problemerne på meget kort sigt både for sig selv og for samfundet. Det tror jeg f. eks. gøres af de apotekere, der er imod den afgiftsform, som såvel kom- missionsbetænkningen som dette forslag bygger på. Hvis apotekernes afgifter — det vil jeg gerne sige til det ærede medlem hr. Aksel Møller — fremtidig hovedsagelig skulle bygge på nettoafgifter, som, det er- kender jeg, mange apotekere ønsker det, da er det aldeles givet, at man meget snart måtte pålægge afgifter helt op til 90 pct. af fortjenesten, sådan som man allerede er nået til i Sverige, og så er det dog klart,

at den personlige interesse i en økonomisk drift praktisk talt vil være forsvundet. Men så vil det, hvis man fortsætter med et sådant system, heller ikke være muligt længere at forsvare opretholdelsen af privat drift; så vil socialiseringen blive konsekven- sen. Det kan de apotekere, der overvejer dansk apotekervæsenets fremtid på lidt læn- gere sigt, også udmærket se.

Der foreligger nu et lovforslag, som stort set på alle punkter giver gode vilkår for dansk apotekervæsen og dansk farmaci, og som skaber forudsætningerne for en så billig medicin som foreneligt med opret- holdelsen af et sikkert virkende apoteker- væsen. Denne lovgivning tror jeg vil blive et fast og sikkert fundament for apoteker- væsenet og farmacien langt ud i fremtiden, og jeg vil udfra en oprigtig interesse for en sådan udvikling håbe, at ikke ret man- ge indenfor apotekerstanden udfra kort- synede betragtninger i forbindelse med af- giftsordningen vil undervurdere, hvad der her som helhed nås for apotekerstanden.

Jeg vender mig dernæst i disse principielle betragtninger til medicinalindustrien. Der er, som jeg allerede antydede, ikke noget at sige til, at medicinalfabrikkerne gerne vil bevare så stor en del af deres monopol- stilling som muligt, men der er meget at sige til formen og indholdet i den propa- ganda, fabrikkerne har ført mod kom- missionsflertallets forslag vedrørende spe- cialiteterne, og som det synes enkelte vil fortsætte med imod det forslag, der her foreligger. Denne propaganda er, tror jeg, i sin overdrivelse også meget kortsynet. Under behandlingen af apotekerforslaget i foråret nævnte jeg, hvordan en fabrikkerne nærtstående doktor i et blad skildrede, at allerede apotekerloven af 1932 havde lagt medicinalindustrien i lænker, og hvorledes denne industri efterhånden virkede under et utåleligt åg. Sådant noget fører man til torvs, samtidig med at man på den anden side med stolthed forkyn- der, hvorledes den danske medicinalindustri netop i denne peri- ode forøgede sin produktion fra 8 mill. kr. til over 100 mill. kr. og øgede sin eksport fra 2 mill. kr. til 70 mill. kr. Det kan selvfølge- lig ikke undgås, at anvendelsen af sådanne propagandametoder gør befolkningen mis- tænsksom overfor fabrikkerne, også på om- råder, hvor det er uberettiget.